

7/7014, 7015, 7016, 7017,
7018, 7019, 7020, 7021,
7022

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI**

28.5.2002

SAYI : B.02.0.013/08 - 0673

**KONU: Sn. Işıl Saygın'a ait
Soru Önergesi**

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
GENEL SEKRETERLİĞİ
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)**

**İLGİ : a) 01.05.2002 tarih ve B.01.0.ENZ.0.10.00.02/14793 sayılı yazınız.
b) 21.05.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14864 sayılı yazınız**

*İzmir Milletvekili Sn. Işıl Saygın'a ait 7/7014 - 7/7015-7/7016-7/7017-
7/7018- 7/7019- 7/7020- 7/7021-7/7022 yazılı soru önergelerine verilen yanıt
ekte sunulmuştur.*

Bilgilerine arz ederim.

**Hasan GEMİCİ
Devlet Bakanı**

EK :

Yanıt (27 sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN İŞILAY SAYGIN'IN YAZILI SORU
ÖNERGESİNİN YANITI

(Esas No: 7/7017, Evrak Kayıt No: 14867/34919)

Sağlık ve Eğitim Vakfı tarafından 9 ilde gerçekleştirilen araştırma sonuçları, Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele, Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu ile Bilimsel Danışma Komitesi tarafından da değerlendirilmiştir. Araştırmada yöneltilen soruların subjektif düzenlemeler içerdiği; objektif ölçme amacına ulaşamadığı; sorular ve alternatiflerinin etik açıdan gençlerde olumsuz etki yapacak, ilgi, bilgi ve merak uyandıracak yanlışlar taşıdığı; işbirliği ve eşgüdümünden yoksun olduğu; sonuçları itibariyle koruyucu ve önleyici politikalardan uzak, hedef kitleler ile sorumlulara (Aileler, Okullar, kurumlar, Kent yönetimi v.b.) yol göstermeyen yaklaşımlar içerdiği; araştırma verilerinin Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlığının verileriyle örtüşmediği ve dolayısıyla sonuçlarının kabul edilebilir olmadığı saptanmıştır.

Sigara, alkol ve madde kullanan çocukların tedavisine yönelik kurumların açılması konusu Sağlık Bakanlığının görev alanına girmektedir. Dolayısıyla UMATEM'in açılması ile ilgili bilgilerin anılan bakanlıktan sorulması daha yararlı olacaktır.

Son yıllarda sokakta yaşayan ve çalıştırılan çocuklar ciddi bir toplumsal sorun olarak karşımıza çıkmakta ve bu konuda toplumsal duyarlılığın oluşmasına rağmen sorun büyüyerek devam etmektedir.

Ailenin yoksulluğu, çaresizliği veya ihmal ve istismarı nedeniyle sokakta çalışan/çalışmak zorunda bırakılan çocuklarımızın yanında artık ailesiyle bağlarını tümüyle koparıp, sokakta yaşamaya başlayan çocuklarımızda vardır. Sokakta genellikle marjinal işlerde çalışan/çalıştırılan çocuklarımızla, sokakta yaşayan çocuklar arasında ince bir çizgi vardır ve sokağın zor koşullarında çalışan çocuklar hızla sokak çocuğu olabilmektedirler. Sokaktaki çocuklar suçun kurbanı ya da faili, madde bağımlılığı, cinsel, fiziksel, duygusal istismar sorunlarıyla karşılaşmaktadırlar.

Sokakta yaşayan/çalıştırılan çocuklar “ Korunmaya Muhtaç Çocuk “ kapsamında değerlendirilmektedir. 1997 yılında çıkan 572 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2828 sayılı SHÇEK Kanununa “Çocuk ve Gençlik Merkezleri” tanımlaması eklenmiştir. Bu Merkezler eşler arası anlaşmazlık, ihmal, hastalık, kötü alışkanlık, yoksulluk, terk ve benzeri nedenlerle sokağa

düşerek sosyal tehlike ile karşı karşıya kalan veya sokakta çalışan çocuk ve gençlerin geçici süre ile rehabilitasyonlarını ve topluma yeniden kazandırılmalarını sağlamak amacıyla kurulan yatılı ve gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarıdır. SHÇEK Genel Müdürlüğüne bağlı 22 Çocuk ve Gençlik Merkezi'nde sokakta yaşayan/çalıştırılan çocuklar ve ailelerine yönelik eğitim, danışma ve rehabilitasyon hizmetleri verilmekte ve hizmet yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Çocuk ve Gençlik Merkezlerinde meslek elemanlarınca yapılan "Sokak Çalışmaları" ile çocukların kimlik bilgileri, adresleri, eğitim durumları, çalışma şartları, sokakta olma nedenleri gibi bilgiler alınarak çocukların merkezlere gelmeleri sağlanmaya çalışılmaktadır. Sokak çalışmaları sonucunda ulaşılan aileler ile yapılan görüşmelerde sokağın çocuklar açısından tehlikeleri hakkında bilgi verilerek, çocukları çalıştırmalarının suç teşkil ettiği anlatılmaktadır.

Merkezlerde çalışan meslek elemanları tarafından her çocukla ilgili psiko-sosyal, eğitim ve aile durumlarına ilişkin kişisel çalışmalar yapılmaktadır. Ekonomik yoksunluk nedeniyle çocuklarını sokakta çalıştıran ailelerin incelemeleri yapılarak, ailelere sosyal yardım kapsamında yardımlar yapılmaktadır. Çocuğun psiko-sosyal gelişimi açısından oyun, eğitim ve sosyal aktivitelerin gerekliliği vurgulanmakta, ailelerin çocuklarını merkeze göndermeleri konusunda ikna çalışmaları yapılmaktadır. Sağlık sorunları olan çocuklara tedavi olanakları sağlanması ve sokağın risklerinden olan, bulaşıcı hastalıklara karşı sağlık taramalarının yaptırılması da verilen hizmetler arasındadır.

Sokakta yaşayan/çalışan çocuklar arasında sıklıkla rastlanan en önemli sorunlardan biride madde kötüye kullanımıdır. Söz konusu çocuklara hizmet veren Çocuk ve Gençlik Merkezleri bu sorunla yüz yüze olan çocukların tedavisinde, mevcut merkezlerin, hastanelerin ve üniversitelerin psikiyatri servislerinden yararlanılmaktadır.

Konuya İzmir ili özelinde baktığımızda halen hizmet vermekte olan Alsancak Çocuk ve Gençlik Merkezi ile Necdet Alpar Çocuk ve Gençlik Merkezini görmekteyiz. Adı geçen merkezler, sokakta yaşayan ve çalışan çocuklara genel olarak eğitim, danışma ve rehabilitasyon hizmetlerini sürdürmektedir.

Ayrıca, 1999 yılında İzmir Valiliği ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Koordinasyonunda İzmir'de yaşayan, çalıştırılan ve uçuşu madde kullanan çocuklar konusunda koruyucu-önleyici-tedavi edici hizmetlerin geliştirilmesi ve tek elden yürütülmesi amacıyla konu ile ilgili tüm resmi kurumlar, yerel yönetim ve üniversitelerin, baro ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile

“UYUŞTURUCU VE MADDE BAĞIMLILIĞI İLE MÜCADELE VE SOKAK ÇOCUKLARINI TOPLUMA KAZANDIRMA KOMİSYONU” kurulmuştur. Bu komisyonun çalışmaları sonucunda Karşıyaka Çocuk ve Gençlik Merkezi, Toplum Merkezi ve Bağımlı Tedavi Merkezi binası inşa ettirilerek 20.04.2002 tarihinde hizmete açılmıştır.

BAĞIMLI TEDAVİ MERKEZİ

Yatılı Kapasite : 18 (ayaktan tedavi programları da uygulanacaktır.)

Sorumlu Kurum : İl Sağlık Müdürlüğü – Ege Üniversitesi

Kadro
: 1 Başhekim (Uzman Psikiyatrist)
8 pratisyen hekim
8 hemşire
3 sosyal hizmet uzmanı
1 psikolog
1 part time yetişkin psikiyatristi
1 part time çocuk psikiyatristi

- Madde bağımlılığı sorunu ile karşı karşıya olan çocuk-gençlerin;
1. Yatarak veya ayaktan tedavilerini yapmak,
 2. Madde bağımlılığı konusunda tedavi edici ve rehabilitasyona katkıda bulunacak araştırmalar yapmak,
 3. Madde bağımlılığı konusunda risk altında olduğu düşünülen grupları ve yakınlarını eğitmek ,
 4. Madde bağımlılığı tedavisi açısından referans kurum olmak ve gerekli sağlık personeli eğitmek.